

ÅRSMÖTE OCH UTBILDNING FÖR RIGHT TO FOOD PROMOTERS, 8-9 MARS I ALINGSÅS

Lördagen den 8 mars kommer FIAN Sverige hålla årsmöte på Folkets Hus i Alingsås. Kom och välj ny styrelse och få en inblick i föreningens verksamhet. Passa också på att utbilda dig om rätten till mat, FIAN:s fallarbete och kampanjen Face It Act Now. Detta gör vi på söndagen som kommer att innehålla föreläsningar, gruppövningar, diskussioner och planering för kommande aktiviteter.

Alla är välkomna att vara med både lördag och söndag! Vill du kan du välja att bara vara med på en av dagarna. För frågor och mer information, kontakta oss på info@fian.se eller ring till kontoret 08-6439347.

Nomineringar

Har du förslag på styrelseledamöter eller känner du dig själv intresserad av ett styrelseuppdrag kan du kontakta valberedningen via lisa.jonsson@globalnet.net senast den 25 februari.

Program:

Lördag:

14-17 Årsmöte med vanliga årsmötesförhandlingar
18-21 Gemensam middag i grillkåta hos vice ordförande Lena Klevenås

Söndag:

10-15.30 Utbildning för vidareinformatörer som "Right to Food promoters" (detaljerad information kommer att skickas ut till deltagare ca en vecka innan utbildningen)

Både årsmöte och utbildningen kommer att hållas i Gillestugan på Folkets Hus, N. Strömgatan 9, 441 31 Alingsås.

Resa/övernattning

Resesättning utgår för FIAN-medlemmar för billigaste färdmedel t/r Alingsås. Du får själv boka din resa och får betalt i efterhand mot uppvisande av kvitto. Inkvartering kommer att ske på vandrarhemmet Villa Plantaget som ligger i närheten av Folkets Hus.

Anmälan

För att kunna planera för måltider och boka övernattningar på vandrarhemmet vill vi att du anmäler dig senast den 22 februari. Anmälan skickas till lina.andeer@fian.se eller tas emot per telefon till kontoret 08-6439347.

VÄLKOMNA!

FIAN-nytt nr 1 2008

Sammanställning: Elsa Reimerson

Layout: Elsa Reimerson, Minna Wallin

Text: Lina Andéer, Fatima Grönblad, Jennie Jonsén,

Lena Klevenås, Minja Peuschel, Elsa Reimerson

Bild: FIAN International

FOODFIRST INFORMATION & ACTION NETWORK

FIAN Sverige
Tegelviksgatan 40
116 41 Stockholm
Tel: 08-643 93 47
www.fian.se
info@fian.se

Medlemsavgift 200 kr/år
Familjemedlemskap
250 kr/år
Organisationsmedlemskap
1000 kr/år

PlusGiro 433 11 47-1

FIAN-nytt

Aktuellt från FIAN Sverige nr 1 2008

I år, 2008, är det 60 år sedan den Allmänna Förklaringen om de mänskliga rättigheterna antogs, utan röster emot, av FN:s generalförsamling.

Mänskliga rättigheter uppstod naturligtvis inte ur tomma intet för 60 år sedan. Tanken om att det fanns vissa rättigheter som var gemensamma för alla – eller åtminstone de flesta – människor fanns som en idé redan på Tomas av Aquinos tid och under franska revolutionen.

Men den Allmänna Förklaringen skapades också mot bakgrund av andra världskriget, ur erfarenheter som bland annat hade lärt oss att vi inte fick tillåta oss att vara likgiltiga. Erfarenheter som exempelvis fick den tyske teologen Martin Niemöllers att varna: "I Tyskland kom de först efter kommunisterna, och jag protesterade inte, för jag var inte kommunist. Sedan kom de efter judarna, och jag protesterade inte, för jag var inte jude. Sedan kom de efter fackföreningsmedlemmarna, och jag protesterade inte, för jag var inte fackföreningsmedlem. Sedan kom de efter katolikerna, och jag protesterade inte, för jag var protestant. Sedan kom de efter mig, och då fanns det ingen kvar som kunde protestera."

Vissa kallar detta solidaritet – att vi måste bry oss om andra människor. Vi som arbetar med mänskliga rättigheter tycker att det egentligen kan göras ännu enklare: om vi anser att det finns grundläggande rättigheter som gäller för alla människor – då måste vi också alla arbeta för att stärka dem. Det är endast genom att använda dem, påkalla dem, skydda dem, informera om dem, värna dem och ställa stater och andra aktörer till svars som inte uppfyller dem eller kränker dem som de mänskliga rättigheterna stärks och människors livsvillkor förbättras. Om vi arbetar för att stärka andra människors mänskliga rättigheter stärker vi därigenom också våra egna.

Minja Peuschel, ordförande FIAN Sverige

ORDFÖRANDE HAR ORDET

SEMINARIUM I RIKSDAGEN

Rätten till mat – Den humanitära utmaningen för det 21:a århundradet

Den 18 oktober anordnade FIAN och UBV tillsammans med Miljöpartiet, FAO (FN:s mat- och jordbruksorganisation), Svenska FAO-kommittén, Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) och Svenska kyrkan ett riksdagsseminarium med fokus på världens hungrande. Dryga hundratal deltagare kom till förstakammarsalen i gamla riksdagshuset för att uppmärksamma årets Världshungerdag och lyssna på de inbjudna talarna.

Ett återkommande tema hos föredrarna var vikten av de val som vi i den rika delen av världen gör, och hur de påverkar situationen för människor i fattigare delar. Allt från vad vi lägger på tallriken och hur noga vi är med att ta tillvara på vårt överflöd till hur väl vi utnyttjar möjligheten att påverka våra valda politiker har betydelse för om rätten till mat verkligen uppfylls i resten av världen. FIAN Internationals generalsekreterare Flavio Valente påpekade att en tryggad tillgång till mat bidrar till ökad ekonomisk tillväxt och är en grundläggande förutsättning för demokrati och välfärd. Det talades också om tillgången till rent vatten, som blir mer och mer begränsad, och vilka åtgärder i form av till exempel lågteknologiska bevattningssystem som kan sättas in för att bromsa den negativa utvecklingen. Annelie Andersson från FIAN Sverige presenterade rapporten "Dubbla budskap? Om samstämmighet i EU:s politik och rätten till mat i Latinamerika", som belyser hur EU:s jordbruks- och handelspolitik i vissa fall aktivt hindrar uppfyllandet av rätten till mat i andra länder och regioner. Dagens mest långväga gäst var João Paulo Rodriguez från Brasilien, som företrädde de jordlösas organisation

MST. João Paulo Rodriguez berättade om hur Brasilien, som har förutsättningar att vara självförsörjande på livsmedel, i stället satsar på exportgrödor och biobränsleproduktion och därmed hindrar många från att åtnjuta sin rätt till mat.

Seminarier avslutades med en paneldebatt med deltagare från de sju riksdagspartierna. Panelen diskuterade under ledning av moderator Sharon Jåma sina reaktioner på talarnas berättelser och vad de och deras partier vill göra, inom ramen för svensk och europeisk parlamentarisk politik, för att uppfylla allas rätt till mat. Vad gällde EU:s jordbrukspolitik var debattörerna överens om att reformer behövs – orättvisa tullar och de stora subventionerna av europeiskt storskaligt jordbruk måste förändras. Det fanns också enighet i viljan att skapa förutsättningar för egen försörjning snarare än att "hjälpa" fattigare länder eller exportera europeiska lösningar. De stora skillnaderna mellan debattörernas åsikter fanns i stället när diskussionen rörde EU:s handelspolitik. Alliansrepresentanterna tryckte på vikten av liberalisering av fattiga länders ekonomier, minskade handelshinder och privat äganderätt. Oppositionen framhöll att det ibland kan vara nödvändigt för svaga ekonomier att skydda sin egen marknad genom tullar eller andra tillfälliga åtgärder, uttryckte kritik mot att EU:s handelspolitik ofta slår orättvist mot unionens handelspartners, och lyfte också frågan om jordreformer.

Elsa Reimerson

VÄRLDS- HUNGER- DAGEN

Den 16 oktober varje år uppmärksammas Världshungerdagen (World Food Day). 2007 var temat för Världshungerdagen Rätten till mat, och alla människors lagliga rätt till mat uppmärksammades.

FIAN anordnade naturligtvis flera olika aktiviteter under dagen. Vid lunchtid kunde alla som gick över Medborgarplatsen i Stockholm se den fotoutställning som är framställd till kampanjen Face It – Act Now och som visar ansikten i kampen mot hunger. Vi delade också ut flygblad och samlade underskrifter till vykortskampanjen för Mubendefallet i Uganda.

På kvällen anordnade FIAN tillsammans med UBV en fest på Teater Scenariot i Stockholm. Förutom god mat och trevligt umgänge bjöds det på föredrag och musik. Nancy Iza från den ecuadorianska ursprungsfolksorganisationen ECUARUNARI, Antonio José Chavez Oliveira från de jordlösas organisation MST i Brasilien och America Vera Zavala talade, och Crossing Project Band från Uppsala spelade latinamerikanska låtar. Lena Klevenås, vice ordförande för FIAN Sverige, var kvällens konferencier. Kvällen avslutades med en spelning av klezmerbandet Den Flygande Bokrullen. Det blev svettigt på dansgolvet!

Under hela festen fanns det möjlighet att ta del av information från FIAN och UBV på våra bokbord, skriva under kampanjupprop och brevkampanjer och tala med aktiva FIANistas.

Elsa Reimerson

NY FN-RESOLUTION OM RÄTTEN TILL MAT

Den 21 november 2007 antog FN:s generalförsamling en resolution om Rätten till mat (Resolution on The Right to Food (Document A/C.3/62/L.53)). Röstsiffrorna var 176 mot 1. Det var USA som röstade emot.

Resolutionen säger att det är oacceptabelt att mer än 6 miljoner barn dör av hungerrelaterade sjukdomar innan sin femte födelsedag och att det finns 854 miljoner undernärda människor totalt i världen. De konstaterar att antalet undernärda människor har ökat de senaste åren

NYHETER I KORTHET

BESÖK FRÅN ECUADOR

I november förra året hade vi besök av Natalia Landivar från FIAN Ecuador. Natalia deltog på en rad aktiviteter och hann också med att prata med FIAN:s lokalgrupp i Stockholm, som arbetar med ett fall i Ecuador.

FIAN anordnade ett seminarium på ABF-huset i Stockholm under Natalias besök. Seminariet handlade om Babafallet i Ecuador, där ett dammbygge hotar att kränka rätten till mat för befolkningen runt de uppdämda floderna. Natalia berättade om vad fallet innebär och hur FIAN Ecuador arbetar med det, och lokalgruppen presenterade sig själva och sitt arbete i Sverige. Åhörarna var engagerade och intresserade och diskussionen efter föredragen blev väldigt bra!

trots att vi skulle kunna föda 12 miljarder människor, dvs. dubbelt så många som jordens nuvarande befolkning.

Kvinnor och flickor är dubbelt så hårt drabbade av hunger, svält och fattigdom, som pojkar och män. Generalförsamlingen uppmanar därför alla stater att särskilt ta itu med könsdiskriminering och bristen på jämställdhet.

Generalförsamlingen konstaterar att 80 % av dem som är hungriga lever på landsbygden och att 50 % är småjordbrukare som är särskilt utsatta. Man uppmanar därför såväl stater som näringsliv och globala institutioner att inkludera rätten till mat i alla förhandlingar inom sina respektive områden, särskilt när det gäller handelsavtal. Resultatet av dessa får inte påverka rätten till mat i andra länder negativt.

MR-DAGARNA

Natalia medverkade också på seminariet "Kvinnor, mark och mänskliga rättigheter" på MR-dagarna, ett forum för mänskliga rättigheter som hölls på Stockholmsmässan i Älvsjö i höstas. Tillsammans med en representant för COHRE (Center for Housing Rights and Evictions) diskuterade hon hur kvinnor drabbas då rätten till mark kränks och hur enskilda organisationer och andra kan arbeta med markrelaterade frågor utifrån ett rättighetsperspektiv. Moderator på seminariet var Jesper Hansén, före detta ordförande i FIAN Sverige.

FIAN hade förstås också ett informationsbord på MR-dagarna. Vi samlade in underskrifter till våra kampanjupprop och vykortskampanjer, sålde FIAN-pins och pratade med mässbesökarna.

Vidare påminner man om vikten av New York-deklarationen Action Against Hunger and Poverty och konstaterar att löftet från FAO:s World Food Summit 1996 om att halvera antalet svältande på 20 år inte kommer att hållas.

Man uppmanar också kraftfullt staterna att prioritera rätten till mat i sina utvecklingsstrategier. (Denna uppmaning hoppas vi i FIAN Sverige att biståndsminister Gunilla Carlsson lyssnar alldeles särskilt till.)

Till slut tackar man specialrapportören för Rätten till mat, Jean Ziegler, för hans engagemang och värdefulla bidrag och ger honom i uppdrag att återkomma med en ny rapport till nästa session i generalförsamlingen.

Lena Klevenås

RAPPORTLANSERING

I oktober lanserades rapporten "Dubbla budskap - om samstämmighet i EU:s politik och rätten till mat i Latinamerika" inom FIAN:s och UBV:s kampanj Rent Mjöl. Annelie Andersson, medarbetare på FIAN och författare till rapporten, åkte runt och presenterade den i Stockholm, Umeå och Göteborg under kampanjveckan i oktober. Med sig på turnén hade hon även Johanna Mayorga från bondeorganisationen FENOCIN i Ecuador.

Lina Andéer, Elsa Reimerson

EUROPEISK KONFERENS OM ESK-RÄTTIGHETER I LISSABON

Sedan 1996 anordnas en årlig europeisk konferens om mänskliga rättigheter på initiativ av EU-kommissionen. Den 6-7 december 2007 hölls den "9:e NGO-konferensen om mänskliga rättigheter i EU:s politik" i Lissabon i samarbete med Portugal, som då hade EU-ordförandeskapet. Syftet med konferensen var att samla representanter från civila samhällen, EU:s medlemsstater och olika EU- och FN-institutioner för att diskutera EU:s arbete med de mänskliga rättigheterna.

I år var första gången som de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna (ESK-rättigheterna) stod i fokus för diskussionerna. Det välkomnades förstås av oss på FIAN. FIAN hade fyra deltagare på konferensen, två från IS (internationella sekretariatet), en från FIAN Belgien och så jag från FIAN Sverige.

Konferensen hölls i en av de tjusigaste byggnaderna i centrala Lissabon och det var sammanlagt cirka 100 deltagare inbjudna. Den portugisiska statssekreteraren för europeisk samverkan, Mr. Manuel Lobo Antunes, hälsade välkomna. Sedan hölls inledningstal av Ms. Hélène Flautre, EU-parlamentariker och ordförande för EU-parlamentets underutskott för de mänskliga rättigheterna. Flautre betonade vikten av de mänskliga rättigheternas lika värde, inbördes beroende och odelbarhet men påminde om att ESK-rättigheterna än idag inte har erkänts samma status som de medborgerliga och politiska rättigheterna (MP-rättigheterna).

Efter inledningstalen delades vi in

i tre tematiska arbetsgrupper: om barns rättigheter, om utkrävbarhet av ESK-rättigheterna och om människorättsförsvarare. Jag var med i den tredje arbetsgruppen där

för allt rörde försvarare av ESK-rättigheter. I vår arbetsgrupp inledde Mara Steccazzini från FN:s högkommissariat för de mänskliga rättigheterna med ett tal om försvarare av mänskliga rättigheter. Hon berättade bland annat att man tidigare främst har tänkt på människorättsförsvarare som människor som kämpar för politiska och medborgerliga rättigheter, såsom t.ex. yttrandefrihet, organisationsfrihet och åsiktsfrihet. Men nu uppmärksammas även allt mer försvarare av ESK-rättigheter som en utsatt grupp i behov av skydd. I världen idag hotas och mördas människorättsförsvarare av ESK-rättigheter, och Steccazzini berättade att de identifierat 240 försvarare av ESK-rättigheter som mördats under 2007. Därtill finns rapporter om att många fler utsätts för dödshot, kidnappning och tortyr eller fängslats utan rättegång.

Detta är något som FIAN också ofta har dokumenterat i sitt arbete. I vissa länder, t.ex. i Guatemala, är de som försvarar ESK-rättigheter i majoritet bland människorättsförsvararna. Arbetsgruppen kom fram till att det finns två stora utmaningar kopplade till ESK-försvarare. För det första ses de ofta inte som riktiga människorättsförsvarare, varken av andra eller av sig själva. För det andra är skyddet för försvarare av ESK-rättigheterna sämre än för de som försvarar medborgerliga och politiska rättigheter.

En viktig sak som framhölls av oss deltagare från civila samhällen var att ett starkt tilläggsprotokoll till ESK-konventionen behövs. Det skulle möjliggöra en individu-

ell klagomöjlighet för människor vars ESK-rättigheter kränks. FIAN har länge arbetat aktivt för ett tilläggsprotokoll, både här i Sverige och internationellt inom den internationella NGO-koalitionen för ett tilläggsprotokoll. Arbetsgruppen gästades av en mycket intressant person i sammanhanget: Catarina de Albuquerque, som leder den internationella arbetsgrupp som just nu förhandlar om ett tilläggsprotokoll. I juli 2007 presenterades hennes första utkast då man samlades för att diskutera tilläggsprotokollet. Överläggningarna förväntas fortsätta under 2008 och förhoppningen är att ha ett tilläggsprotokoll klart redan under nästa år. Med ett tilläggsprotokoll till hands skulle det finnas en möjlighet till individuell prövorätt, vilket också skulle fungera som ett starkare skydd för försvarare av ESK-rättigheter som ofta utsätts för repression från stater.

Förutom detta diskuterades vilken roll EU:s riktlinjer för människorättsförsvarare kan spela. Riktlinjerna kom till för ungefär ett år sedan i syfte att försäkra skydd för försvarare av mänskliga rättigheter och i syfte att ge praktiska förslag för hur EU kan och bör verka t.ex. i kontakterna med länder utanför unionen. Riktlinjerna ger också vägledning för hur EU kan agera då försvarare av de mänskliga rättigheterna står under hot. Tyvärr är dessa riktlinjer ännu inte så välkända och en av förhoppningarna från diskussionen var just att information om riktlinjerna ska spridas bredare.

Förhoppningsvis var det inte sista gången detta forum diskuterar ESK-rättigheter. Kanske är det något vi kan vara med och verka för då Sverige år 2009 är ordförandeland och den 11:e konferensen kommer att hållas här i Sverige?

Lina Andéer

Länk till EU:s riktlinjer för människorättsförsvarare på engelska: <http://ue.eu.int/ue-docs/cmsUpload/GuidelinesDefenders.pdf>

BRYSSEL

32 personer från FIAN Sverige och UBV Latinamerika - anställda, styrelseledamöter och lokalgruppsmedlemmar - åkte tillsammans till Bryssel för att besöka Europaparlamentet, lära oss mer om EU och dess beslutsprocesser, presentera FIAN:s och UBV:s gemensamma kampanj Rent Mjöl och jobba med den europeiska FIAN-kampanjen Face It - Act Now. Under fyra intensiva dagar hann vi med både föreläsningar, diskussioner, seminarier och sightseeing, och vi fick chansen att diskutera strategier för kommande kampanjarbete med FIANistas från hela Europa.

Vi kom från hela Sverige – från Skellefteå i norr till Malmö i söder – och många av oss hade aldrig träffats förut. Vi pratade om EU:s politik, beslutsprocesser och påverkansmöjligheter kopplat till mänskliga rättigheter.

Efter att ha fått en inledande lektion i hur EU fungerar av Eva-Britt Svens-

son, EU-parlamentariker för Vänsterpartiet, var det dags för vårt stora arrangemang: ett seminarium i Europaparlamentet om samstämmighet i EU:s politik och rätten till mat i Latinamerika. Annelie Andersson från FIAN presenterade rapporten "Dubbla budskap?", som FIAN och UBV tillsammans gav ut under hösten 2007 och som handlar om bristen på samstämmighet i EU:s politik. Carlos Sanchez Aguilar berättade om den studie han gjort för CIFCA (Copenhagen Initiative for Central America) om troliga negativa konsekvenser av associeringsavtal mellan EU och Centralamerika. Fidel Mignorance, grundare av organisationen HRV (Human Rights Everywhere) har i en studie sammanställt en lista över 25 kränkningar av mänskliga rättigheter kopplade till produktionen av palmolja, och talade om ansvarsutkrävande i alla produktionsled. Två inbjudna europaparlamentariker, Jens Holm från svenska Vänsterpartiet och Vicente Miguel Garcés Ramon från spanska socialdemokraterna, gav som avslutning sin syn på de berörda frågorna. Seminariet var välbesökt. Förutom de dryga trettio deltagarna från Sverige kom ytterligare ett trettiotal, vilket är mer än vad som skulle kunna förväntas vid ett sådant här arrangemang. Responsen efter seminariet var mycket god, och vi kan känna oss riktigt nöjda!

Lokalgruppen har under hösten skrivit brev till bland annat Ecuadors president Rafael Correa och till den lokala myndigheten CEDEGE, som har ansvar för dammbygget. CEDEGE besvarade gruppens brev, dock utan att egentligen säga något och med ifrågasättanden av fakta. Gruppen skrev tillbaka med förtydliganden och väntar nu på ytterligare respons.

Lokalgruppen var mycket aktiva när Natalia Landivar från FIAN Ecuador besökte Sverige i november. Läs mer om vad som hände under Natalias besök under **NYHETER I KORTHET**.

Vi höll till i parlamentet under två dagar. Under den tiden fick vi också delta på en hearing om klimatförändringar, diskutera påverkansmöjligheter med Jens Holm, lära oss om den internationella bondeorganisationen Via Campesinas arbete av Morgan Ody från CPE (Coordination Paysanne Européenne, den europeiska grenen av Via Campesina), och lyssna på en presentation om rättvisa handelssystem av Daniel Bladh, politisk sekreterare för Vänsterpartiet.

Vår tredje dag i Bryssel jobbade vi tillsammans med ytterligare 30 aktivister från de europeiska sektionerna av FIAN och diskuterade kampanjarbete. Genom att dela erfarenheter och tillsammans spåna runt nya möjligheter sökte vi inspiration och förslag på hur vi kan driva våra kampanjer.

Den fjärde arbetsdagen var vigd åt Face It – Act Now. Vi diskuterade utvärdering av kampanjuppstart, lansering och inledande aktiviteter med fokus på uppmärksamhet i media, politisk påverkan och lokalt deltagande. Under eftermiddagen pratade vi i grupper om kampanjstrategier och påverkansmöjligheter. Vi diskuterade också ett av kampanjens utvalda fall, som handlar om landkonflikter och kränkningar av mänskliga rättigheter i samband med ett gruvprojekt i Ghana.

Elsa Reimerson

RADIOINTERVJU

Klara Schyberg och Ana-Maria Estay från Baba-gruppen medverkade tillsammans med Natalia i Radio Latina, en lokal latinamerikansk radiostation i Stockholm. Journalisten som ledde programmet var insatt och intresserad, och det blev ett livligt och givande samtal.

KONTAKT

För att komma i kontakt med lokalgruppen i Stockholm kan du maila babagruppen@fian.se.

NYPÅ KONTORET

Hej!

Jag heter Jennie Jonsén och har nu börjat jobba på FIAN tillsammans med Lina och Elsa, som praktiserar på kontoret. Under 2008-09 kommer jag att arbeta med kampanjen "Rent mjöl" som jag också jobbade med under förra året, men från UBV:s håll. Rent mjöl-kampanjen drivs ju av FIAN och UBV tillsammans och går nu in på sitt andra år.

Den 22-24 februari är det dags för den första kampanjledarutbildningen för alla som är intresserade av att driva kampanjen på lokal nivå. Den 17 april, på böndernas internationella kampdag, drar Rent mjöls tredje kampanjevecka igång. I sommar kommer vi att anordna en musikturné med musiker från Latinamerika och den 18-21 september är det dags för europeiskt socialt forum i Malmö dit 10 000-tals deltagare från hela Europa väntas. Som vanligt hålls också en kampanjevecka i oktober i samband med världshungerdagen den 16:e oktober.

2000 namnunderskrifter har hittills samlats in för rättvisa handelsvillkor mellan EU och Latinamerika, men må-

let är att få 5000 människor att skriva under. Namnunderskrifterna ska vi lämna över till regeringen i samband med det europeiska sociala forumet. Gå in på www.rentmjol.nu och läs mer om kampanjen!

Så till sist vill jag passa på att säga att det känns väldigt roligt att vara tillbaka på FIAN, jag arbetade på FIANS huvudkontor i Tyskland mellan 2003 och 2006. Nu ser jag fram emot att lära känna FIAN Sveriges medlemmar och vara med och utveckla verksamheten i Sverige!

Ni kan nå mig på e-mailadressen jennie.jonsen@fian.se.

Lina Andéer

så delade ut material om kampanjen och uppmanade förbipasserande att skriva under kampanjupprop och brevaktioner. På kvällen fortsatte lanseringen under FIAN och UBV:s gemensamma fest för rätten till mat som hölls på Teater Scenario i Stockholm. Vi gjorde också en sms- och e-postaktion där vi uppmanade medlemmar och vänner att gå in på kampanjhemsidan och skriva under kampanjens upprop till handling.

Face It - Act Now-kampanjen bygger på att mobilisera människor för en förändring där den mänskliga värdigheten bevaras och där de mänskliga rättigheterna sätts i centrum. Med kampanjen vill vi därför inte bara sprida information om att mat är en mänsklig rättighet, utan också få människor att ta aktiv ställning för andras mänskliga rättigheter. Ett antal utvalda fall kommer att utgöra kärnan i kampanjen. Mubende-fallet i Uganda blev det första som fick särskilt utrymme inom kampanjen.

FIAN har följt Mubende-fallet sedan 2001, då mer än 2000 småbrukare drevs iväg med våld från sin mark av Ugandas armé. Marken skulle hyras ut till Kaweri kaffeplantage AB, ett dotterbolag till den tyska före-

tagsgruppen Neumann. Kaweri har sedan etablerat den första storskaliga kaffeplantagen i Uganda på bybornas mark, medan bönderna har fått allt svårare att tillgå mat och vatten och sjukdomar och dödsfall har ökat. Just nu bor de drabbade i tillfälliga bostäder i kanten av plantagen utan tillgång till odlingsbar mark. Bara runt två procent har kompenserats för den mark och de grödor som gått förlorade.

Vykortskampanjen kommer att avslutas i mitten av februari. Alla kort kommer att skickas till företagsledaren för Neumann-gruppen i Tyskland. Face It - Act Now-kampanjen kommer där efter att fortsätta stödja byborna till dess att de fått upprättelse.

Vykortskampanjen för Mubende-fallet är förlängd och pågår till den 16 februari 2008. Skriv under FIAN:s uppmaning till Neumann-gruppen att agera för de drabbade människornas kompensation och upprättelse!

LÖSNING AV MONTE VERDE-FALLET

Ursprungsfolk i östra Bolivia fick landrättigheter efter 12 års kamp.

I en ceremoni den 3 juli i år beviljades äntligen chiquitanos-folket i östra Bolivia lagfarter till området Monte Verde. Det markerar slutet på 12 års kamp och gör att FIAN-gruppen i Göteborg avslutar sitt arbete med fallet.

Bolivias ursprungsfolk har långa traditioner av att bruka mark gemensamt. Men under lång tid har markrättigheter enbart givits på individuell grund. Det har lett till att folkgrupper inte haft laglig rätt till sina områden trots att de bott där sedan årtusenden. Mot den bakgrunden antogs en ny lag 1994 som skulle göra det möjligt att ansöka om gemensamt ägande.

En av de grupper som lämnade in en ansökan var chiquitanos-folket i kommunerna San Javier och Concepcion. De ansökte 1995 om att få rätt till Monte Verde, ett område på lite drygt en miljon hektar som bebos av 2100

personer utspridda på ett tiotal byar. Regionen har ett tropiskt klimat och familjerna lever framförallt av jakt, fiske och småskalig odling av till exempel ris och bönor.

Trots att området är glesbefolkat och relativt orört började plötsligt en mängd olika intressenter hävda äganderätt till delar av området. Många av dem var resursstarka jordbrukare, boskapsägare eller markspekulanter. De skickade in ansökningar till jordreformsmyndigheten där de hävdade att de haft byggnader och verksamhet på området sedan flera år. Trots att anspråken i många fall var uppenbart ogrundade och intressenterna saknade hållbara bevis för sina krav valde myndigheten att utreda varje enskilt fall. Flera av intressenterna som fick avslag överklagade dessutom. Allt detta ledde till en oerhört utdragen process som kännetecknades av plötsliga regeländringar, bristande insyn, falska dokument och smutskastning.

Parallellt med den juridiska processen pågick intrång på markområdet, där vissa intressenter bland annat tog dit boskap och högg ner skog. Chiquitanos har under årens lopp organiserat sig för att försöka skydda området och kräva sin rätt, vilket vid flera tillfällen lett till hot och våld mot invånarna.

En ytterligare komplicerande faktor var att staten beviljade tre skogskoncessioner i området 1997, mitt under

utmättningsprocessen. De skulle gälla i 40 år och gav de tre företagen rätt att avverka en tiondel av Monte Verdes yta. Även detta ledde till en utdragen rättsprocess, som avslutades först 2006 då jordbruksdomstolen till slut beslutade att koncessionerna var ogiltiga.

När lagfarterna till slut överlämnades den 3 juli i år var det en stor seger för chiquitanos-folket, såväl för dem som bor i området som för chiquitanos i omgivande områden. Dessutom har beslutet en symbolisk betydelse för andra grupper som driver processer om kollektivt ägande av mark.

"Det här är ett historiskt ögonblick som vi väntat på i många år. Det som länge varit en dröm blev verklighet idag när vi fick våra lagfarter." sa Iver Vaca, ordförande för chiquitanos' lokalorganisation i Bajo Paraguá (CIBAPA) vid ceremonin.

Nu börjar chiquitanos-folkets arbete med att förvalta området – att bestämma vad det ska användas till, hur det bäst kan nyttjas för att tillgodose befolkningens försörjningsmöjligheter samt hur natur- och kulturvärden ska bevaras.

FIAN-gruppen i Göteborg är glada att fallet har löst sig och hoppas att de brevaktioner som gjordes i fallet 2001, 2003 och 2006 har hjälpt till!

Fatima Grönblad

Kampanjen Face It - Act Now kommer att pågå under hela 2008 och 2009 och du kan stödja den genom att skriva under uppropet till handling och/eller ladda upp ditt foto på www.face-it-act-now.org. Du kan också hjälpa till att anordna informationsträffar, kvällsseminarier, föreläsningar på skolor eller visa kampanjens utställning. Om du är intresserad kan du höra av dig till lina.andeer@fian.se.

